

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wykład literaturoznawczy II: Wybrane zagadnienia z literatury niemieckiej		9.2.0456	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska, język niemiecki w przekładzie i biznesie
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Agnieszka Haas, profesor uczelni; dr hab. Miłostawa Borzyszkowska-Szewczyk, profesor uczelni; dr Eliza Szymańska; dr Dariusz Pakalski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		30 godzin - uczestnictwo w wykładzie;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin - przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego, bieżące przygotowanie studenta do zajęć, lektura oraz napisanie pracy zaliczeniowej.	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Liczba godzin			
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		niemiecki	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - zaliczenie ustne - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		50% - kolokwium zaliczeniowe (test zaliczeniowy lub 3 pytania otwarte); 50% - praca semestralna na wybrany przez studenta temat, uzgodniony z prowadzącym.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	ocena pracy zaliczeniowej	obserwacja podczas dyskusji	ocena kolokwium zaliczeniowego	obserwacja podczas analizy tekstów z dyskusją
Wiedza				
K_W01	+	+	+	
K_W02	+	+	+	
K_W08	+	+	+	
K_W10	+	+	+	+
K_W13	+	+	+	
Umiejętności				
K_U01	+	+		+
K_U02	+			+
K_U03	+	+		+
K_U04	+			+
K_U05	+			+
K_U06	+			
Kompetencje społeczne				
K_K01		+		+
K_K03		+		+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Brak.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie minimum C1, umożliwiającą lekturę obcojęzycznej literatury, swobodną dyskusję oraz pisanie w języku niemieckim.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest przedstawienie wybranych tematów literatury zwłaszcza niemieckiego obszaru językowego oraz sposobów jej rozumienia, analizy i interpretacji. Na wykładzie omawiane są zarówno teksty starsze, jak i współczesne. Studenci zapoznają się z różnymi metodami interpretacji tekstu oraz poznają związki literatury z innymi dziedzinami wiedzy.

Treści wykładu wiążą się z zainteresowaniami badawczymi prowadzącego. Tematyka odnosi się do związków pomiędzy literaturą a kulturą, pamięcią, postrzeganiem natury, religią, muzyką, malarstwem, antropologią, psychologią. Celem jest pokazanie związku tekstu literackiego z innymi kodami oraz systemami znaków kultury, z uwzględnieniem specyfiki literatury i kultury niemieckiego obszaru językowego. Na przykładach studenci mają możliwość ćwiczenia umiejętności interpretacji utworów. Wykład ma za zadanie pogłębiać kompetencje kulturowe i językowe studiujących.

Treści programowe

Pismo i książka jako temat literacki; Hieroglify i szyfry natury w literaturze; Botanika jako temat literacki; Przedmioty codziennego użytku oraz ich znaczenie w utworze literackim; Dyskurs ciała i mowa ciała w tekście literackim; Płeć w literaturze; Choroba i zdrowie jako temat literatury; Wynalazki techniczne i przedmioty codziennego użytku a zagadnienia antropologii literatury; Bildungsroman, początki powieści psychologicznej; Psychoanaliza S. Freuda w literaturze XX w.; Melancholia; Mity antyczne, jego realizacje w literaturze niemieckiej a inne typy ich wykładni (psychologia, psychoanaliza); Sen i marzenie senne wobec literatury i psychoanalizy; Literatura a pamięć. Proza Günтера Grassa jako medium i reprezentacja 'przeciw-pamięci'), Literatura jako „Zeitkritik”; literatura a filozofia i religia.

Interkulturowość w literaturze (polska literatura (e)migracyjna w Niemczech); interkulturowość w teatrze (działalność polskich teatrów (e)migracyjnych w Niemczech); interkulturowość w kinie (polsko-niemieckie koprodukcje, obraz Polski w filmie niemieckim, obraz Niemiec w filmie polskim).

Wykaz literatury**Literatura wykorzystywana na wykładzie:**

- Assmann Aleida, Assmann Jan (Hrsg.): Hieroglyphen. Stationen einer anderen abendländischen Grammatologie. Würzburg 2003.
- Borgards Roland, Neumeyer Harald, Pethes Nicolas, Wübben Yvonne (Hrsg.). Literatur und Wissen: Ein interdisziplinäres Handbuch. Berlin 2013.
- Borzyszkowska-Szewczyk, Miłoslawa: Auch Über Damrockka Würste Ich Gerne Ein Wenig Mehr.' Günter Grass' Dialoge mit Der Kaschubischen Literatur. „Oxford German Studies“, Sept. 2019, Vol. 48, 3, 2019.
- Borzyszkowska-Szewczyk, Miłoslawa: Kilka refleksji o dynamice i porządku dyskursu pamięcioznawczego. „Studia Kulturoznawcze” 1 (11), 2017, Poznań 2017, 13-41.
- Calvino Italo u.a. (Hrsg.): Psychiatrie in der Literatur. Wiesbaden 2003.
- Dittrich Andreas: Glauben, Wissen und Sagen: Studien zu Wissen und Wissenskritik im „Zauberberg“, in den „Schlafwandlern“ und im „Mann

- ohne Eigenschaften". Tübingen 2009.
- Eikelman Manfred, Friedrich Udo u.a. (Hrsg.) - Praktiken europäischer Traditionsbildung im Mittelalter. Wissen - Literatur – Mythos. Akademie Verlag 2013.
 - Gilman Sander L. : Wahnsinn, Text und Kontext. Die historischen Wechselbeziehungen der Literatur, Kunst und Psychiatrie. Berlin–New York 1981.
 - Groß, Dominik, Cepl-Kaufmann, Gertrude; Schäfer, Gereon (Hrsg.), Die Konstruktion von Wissenschaft: Beiträge zur Medizin-, Literatur- und Wissenschaftsgeschichte. Kassel 2008.
 - Haas, Agnieszka K.: Milcząca mowa ciała. O prozie niemieckiego romantyzmu, w: „Ethos”, Lublin 2016, Nr 113/ 2016, s. 104-123.
 - Haas, Agnieszka K.: Zur Unverständlichkeit von Chiffren und Hieroglyphen der Natur in der Prosa der Frühromantik, w: Studia Germanica Gedanensia. Gdańsk 2018/ 38, s. 43-61.
 - Klinkert Thomas, Neuhofer Monika (Hrsg.), Literatur, Wissenschaft und Wissen seit der Epochenschwelle um 1800: Theorie – Epistemologie – Komparatistische Fallstudien. Berlin 2008.
 - Maillard Christine, Titzmann Michael (Hrsg.): Literatur und Wissen(schaften) 1890–1935. Berlin 2002.
 - Pakalski, Dariusz: Pytanie o ideę kultury w Czarodziejskiej górze Tomasza Manna. Toruń 2012.
 - Pethes, Nicolas u.a. (Hrsg.): Medizinische Schreibweisen: Ausdifferenzierung und Transfer zwischen Medizin und Literatur (1600-1900). Tübingen 2008.
 - Richter Karl, Schönert Jörg, Titzmann Michael (Hrsg.), Die Literatur und die Wissenschaften 1770–1930, Berlin 1997.
 - Schings, Hans-Jürgen (Hrsg.), Der ganze Mensch: Anthropologie und Literatur im 18. Jahrhundert. Berlin 1992.
 - Schneider Jost: Methodengeschichte der Germanistik, Berlin 2009.
 - Schnell Ralf: Geschichte der Deutschsprachigen Literatur Seit 1945, Weimar 1993.
 - Schönau Walter, Pfeifer Joachim: Einführung in die psychoanalytische Literaturwissenschaft. 2. Aufl., Berlin 2003.
 - Streim, Gregor: Das Ende des Anthropozentrismus. Anthropologie und Geschichtskritik in der deutschen Literatur zwischen 1930 und 1950, Berlin 2008.
 - Szymańska, Eliza: Interkulturelle Theaterstrategien. Polnisches (E)Migrantentheater in Deutschland. Gdańsk 2021.
 - Szymańska, Eliza: „Nowi Niemcy” (?) - refleksje o byciu migrantem w twórczości autorek o polskich korzeniach. [w:] Anna Majkiewicz, Monika Wolting (red.), Pisarze i pisarki polskiego pochodzenia w Niemczech i w Austrii. (Post)migracja - tożsamość - transkultura. [w:] "Transfer. Reception Studies", Nr. 4/2019, Częstochowa, s. 109-121.

Literatura omawiana, przeznaczona w wyborze do samodzielnego czytania (5 tytułów) oraz do wykorzystania w ramach zaliczenia (prace semestralne):

- Moritz Karl Philipp: Anton Reiser
- Tieck Ludwig: Franz Sternbalds Wanderungen
- Hölderlin Friedrich: Gedichte (wybór); Hyperion
- Hoffmann E.T.A.: Ansichten des Katers Murr
- Brentano Clemens: Geschichte vom braven Kasperl und dem schönen Annerl
- Goethe J.W.: Die Wahlverwandtschaften
- Kleist Heinrich: Michael Kohlhaas
- Freud Sigmund: Die Traumdeutung
- Meyrink Gustav: Golem
- Rilke Rainer Maria: Duineser Elegien
- Hesse Hermann: Erzählungen
- Jünger Ernst: In Strahlgewittern
- Kubin Alfred: Die andere Seite
- Mann Thomas: Mario und der Zauberer/ Der Zauberberg
- Musil Robert: Der Mann ohne Eigenschaften
- Bachmann Ingeborg: Der Fall Franza; Malina
- Jelinek Elfriede: Die Klavierspielerin
- Bernhard Thomas: Frost/ Das Kalkwerk
- Grass G.: Die Blechtrommel
- Erpenbeck Jenny: Aller Tage Abend
- Handke Peter: Die Stunde der wahren Empfindung
- Mayröcker Friederike: Gedichte (wybór)
- Enzensberger Hans Magnus: Gedichte (wybór)
- Rath Hans : Und Gott sprach, wir müssen reden
- Genazino Wilhelm: Eine Frau, eine Wohnung
- Biller Maxim: Wenn ich einmal reich und tot bin
- Herrndorf Wolfgang: In Plüschgewittern/ Tschick
- Lebert Benjamin: Mitternachtsweg
- Zeh Juli: Spieltrieb
- Stamm Peter: Agnes
- Muszer Dariusz: Die Freiheit riecht nach Vanilie

- Smechowski Emilia: Rückkehr nach Polen
- Knapp Radek: Herr Kukas Empfehlungen
- Tobor Alexandra: Minigolf Paradiso
- Nawrat Matthias: Der traurige Gast
- Soboczynski Adam: Polski Tango

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W01, K_W02; K_W08; K_W10; K_W13
K_U01; K_U02; K_U03; K_U04; K_U05; K_U06
K_K01; K_K03

Wiedza

Student:

- ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o przedmiotowej i metodologicznej specyfice filologii, a także wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w relacji do innych nauk - K_W01;
- zna i rozumie na poziomie rozszerzonym terminologię w języku niemieckim oraz teorię i metodologię z dziedziny literaturoznawstwa - K_W02;
- zna sposoby redagowania bibliografii i przypisów bibliograficznych - K_W08;
- ma świadomość antropologicznego wymiaru języka i literatury oraz posiada pogłębioną wiedzę w zakresie współczesnych ujęć tych zagadnień - K_W10;
- ma pogłębioną wiedzę o instytucjach kultury i dobrą orientację we współczesnym życiu kulturalnym, w stopniu zaawansowanym zna i rozumie specyfikę współczesnej literatury i sztuki krajów niemieckiego obszaru językowego oraz związki zachodzące między tekstami kultury - K_W13.

Umiejętności

Student:

- wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje z różnych źródeł, pisze prace badawcze w języku niemieckim z samodzielnym doбором literatury, potrafi je odpowiednio udokumentować oraz stworzyć adekwatną bibliografię - K_U01;
- posiada rozwinięte umiejętności badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i narzędzia, wyciąga wnioski, opracowuje i prezentuje wyniki w zakresie literaturoznawstwa, potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę z kilku dyscyplin naukowych - K_U02;
- potrafi interpretować tekst literacki i naukowy z dziedziny nauk humanistycznych, umie dokonać trafnej analizy oraz zastosować oryginalne podejście - K_U03;
- poprawnie stosuje poznaną terminologię naukową w języku niemieckim, trafnie definiuje pojęcia z zakresu literaturoznawstwa - K_U04;
- umie merytorycznie argumentować w kontekście wybranych perspektyw, potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, tworzyć syntetyczne podsumowania, wykorzystywać poglądy innych autorów z zachowaniem zasad etycznych - K_U05;
- posiada pogłębioną umiejętność tworzenia różnych prac pisemnych oraz wystąpień ustnych w języku niemieckim - K_U06.

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

- ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać krytycznej oceny odbieranych treści, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych - K_K01;
- potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania - K_K03;
- na podstawie analizy sytuacji i problemów formułuje propozycje rozwiązania - K_K03.

Kontakt

agnieszka.haas@ug.edu.pl